

dertiende jaargang

IV

december 1961

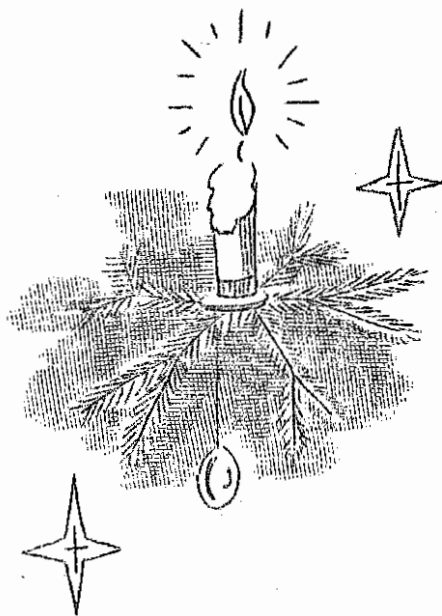
DE NIJDAMSTRA TYNGE

PERIODIEK VOOR DE GESLACHTEN
NIJDAM, NIEUWDAM, VLEER, WIJNIA

NIJDAMSTRA

Orgaan der Nijdamstra-Stichting

Het bestuur van de Nijdamstra-
Stichting wenst alle neven en
nichten een Gezegend Kerstfeest
en een Gelukkig 1962 toe.

RUIMTEVAART

Uit de kranten weten wij allen wat wij onder "ruimtevaart" moeten verstaan.

Vele dure proeven zijn genomen doch nu zijn de geleerden er in geslaagd een mens met een raket de ruimte in te schieten en hem dan behouden op de aarde terug te laten keren.

Rusland als eerste heeft dit geweldige op zijn naam staan.

Majoor Gagarin, zo is de naam van de ruimtevaarder, keerde behouden op de aarde terug.

Hij heeft een reis om de aarde gemaakt en bleef 108 minuten in de atmosfeer, hoogte 180 - 230 km.

Recht heeft Rusland feest gevierd met als hoogtepunt een grote militaire parade op 1 mei, waarbij majoor Gagarin grote lof werd toegezwaaid.

Spoedig daarna mocht ook Amerika het genoegen smaken een bemande raket te lanceren met een feilloos verloop.

Alan Shepard, luitenant ter zee, bereikte met de "Mercury" een hoogte van 185 kilometer en een snelheid van 8000 km per uur. De reis duurde 16 minuten. Amerika heeft natuurlijk ook feest gevierd.

Zo heeft de wetenschap en techniek een groot succes geboekt.

Het bovenstaande is nog maar een voorspel, want grotere successen zijn er inmiddels al weer en wat staat er nog in de toekomst te gebeuren?

Met raketten door het heelal naar onbekende planeten, en daar misschien nieuwe vormen van leven zien?

Wat voor nieuws zal er, misschien spoedig, in de kranten verschijnen en op het T.V.-scherm te zien zijn?

Ik heb gelezen dat iemand gezegd moet hebben:

Misschien komen de mensen op deze manier God nog eens tegen,

Want we vliegen straks dwars door de hemel.

God tegen komen is daar een ruimtevaart voor nodig? God, Hij die het heelal geschapen heeft, wij zien Hem niet. Het zal wel zo gaan met de ruimtevaart als bij de ontwikkeling van de geneeskunde. Een chirurg heeft eens verklaard: Ik heb het gehele menselijk lichaam doorzocht, maar nergens heb ik een ziel kunnen vinden.

En toch bestaat de mens uit ziel en lichaam. De knapste chirurg vindt geen stukje van de ziel.

Zouden we straks ook niet horen, we zijn de oneindigheid binnengevlogen, maar we hebben God niet gevonden.

De chirurg vindt geen ziel, de ruimtevaarder God niet. Is dit zo vreemd? Immers neen, want God moeten we zoeken op deze aarde.

Op deze aarde? Zo vraagt u misschien een beetje kritisch. God laat zich vinden te Bethlehem en op Golgotha en dat is op deze aarde. Wij vieren nu deze maand het Kerstfeest, dat is Bethlehem. Zullen we werkelijk feest vieren, dan moeten we terug naar de bron. Dit grote gebeuren staat in de bijbel.

Willen we kerstfeest vieren, dan moeten we de geschiedenis lezen, zoals we die kunnen vinden in Lucas 2:1 - 14.

En dan? Wel, dan komt in ons de blijdschap, die er ook eens in de hemel geweest is en waarvan de engelen gezongen hebben in Efrata's velden. Dan komt de "Vrede" in onze harten.

Dit is misschien moeilijk te begrijpen, maar daarvoor moeten we ook op reis gaan! Wij zijn toch naar Bethlehem gereisd! En wie in Bethlehem heeft vertoefd, komt ook op Golgotha. Op Golgotha is Hij voor ons gestorven aan het kruis. Wij moeten dus weer verder trekken.

Bethlehem - Golgotha.

Zullen we het wagen, al is de weg moeilijk en heuvelachtig. We vallen ook wel eens, maar we vallen altijd op onze knieën.

En als we daar zijn aangekomen behoeven we niet verder. Dan is de reis volbracht.

Ruimtevaart, och laat ons maar met beide benen op de grond blijven staan, alleen we moeten op reis (levensreis) en de juiste weg nemen. Het geheim van het leven wordt niet opgelost in laboratoria van de moderne wetenschap, maar in het eenvoudig stadje Bethlehem.

De voorzitter.

KERST - HYMNE

De Nacht was aangedreven
Op d'ontrek Ephrata,
De nacht vol ster'lend leven
De Nacht Hallélujah! . . .

De vogelkens verbeidden -
Zacht sluim'rend als de "rozen", -
De morgenstond der weiden
Die hen zou wakker blozen.

De Herder met z'n schapen,
Het vreedzaam Oosters vee
De Herder die niet slapen
zou, hij vond z'n zielevrêe: .

Toen uit der Heem'len Hallen
Gods Engel zich vertoonde,
En rond de donk're stallen
Z'n zalige stem opschoonde;

"Vreest niet, vreest niet, want heden
Ik zeg U, is geboren
De Zaligmaker Christus
Der volkerer Uitverkoren" . . .

En vèrder zong de Bode
En vèrder klom ten hoogsten top
Z'n Hooglied weer ten Hemel op:

Gij Herdern weest nu blijde
Weest blijde nu met mij
Gij aarde juich van vreugde
Om Christus' Heerschappij -

Hóórt Herder!: God! . . omwonden
Als mènse en zwak en teder
De Heiland Uwer zonden
Hij daalde op aarde neder -"

Toen? . . . de flick'rende Hemelèn
De legioenen . . . legioenen
De legioenen van Licht en Geluid
En Engelenheirscharen
Met 't Heilommevaren
Met 't allervolzáligste zingen
Van jubelende Hemeligen . . .

En met "Ere zij God in den Hogen"
Heirlegeren zich bewogen
En met d'euwigend' Intervallen
De duizend duizendtallen:

"Vrede op aarde en Wèlbehagen
Naar Zijnen wil in mensen,
Die 't Heil des levens voor zich vragen,
Die Zielevrede wensen!"

't Werd héél stil in Ephrata
Toen 's Heren Hemelscharen,
Weer waren weggevaren -
Maar . . . in de wereld zaligt na
En blijft als wierook walmen
De Lof . . . èn Dank èn Jubelzang
Van Beth'lems Hémelpsalmen -
Hallelujah!

Ontmoetingen 1.

In mijn vorig artikel heb ik geschreven, dat ik het voorrecht had aanwezig te zijn bij de uitreiking van de Gysbert Japicxpriis, de Friese literatuurprijs.

De plechtige uitreiking vond plaats in de prachtige raadzaal van het fraaie stadhuis te Bolsward.

's Avonds was er in hotel "Doelen" een koffiemaaltijd en na afloop daarvan het optreden van Feike Bosma met zijn marionettentheater.

Nu wilde het toeval, dat ik bij de koffiemaaltijd aan één tafeltje kwam te zitten met de heer H. de Jong.

Ik kende De Jong alleen maar als schrijver van Friese boeken. Met veel genoegen heb ik b.v. zijn boek "Tarzan" gelezen, dat ik als recensie-exemplaar had ontvangen.

Verder had ik in de encyclopedie van Friesland gelezen, dat Hotze de Jong in 1884 te Wolsum was geboren, thans te Kornjum (een dorpje ten Noorden van Leeuwarden) woonde en het boerenbedrijf uitoefende.

En nu zat ik dan naast deze De Jong, een vitale man van 77 jaar en onderging het blijmoedige, dat uit heel zijn wezen tot mij sprak. Hij vertelde mij, dat hij nog steeds bij de boer werkte en met plezier. Om "jeugdig" te blijven begon hij de dag steeds met enige gymnastische oefeningen.

Op mijn vraag, of hij, de 77 jarige, nog alle dagen voor het volle werk stond, antwoordde hij: "Waarom niet? Alleen als ik er eens een dag tussen uit wil, dan moet de boer dat goed vinden. Hij hoopt echter, dat ik de volgende dag weer present ben."

Zo gaat De Jong b.v. ieder jaar naar de samenkomst te Warns ter herdenking van de slag bij Warns op Lieve Vrouwendag 26 september 1345.

Nu zullen velen van mijn lezers zich van school niet meer het jaartal herinneren: 1345 Slag bij Warns. Welnu, daar waren de Friezen te hoop gelopen om hun vrijheid te verdedigen. Een invasieleger van Hollanders onder hun graaf Willem IV en de bloem van de Hollandse adel zou Friesland eventjes veroveren. Maar dit leger werd totaal vernietigd en graaf Willem IV sneuvelde. En deze overwinning van de vrijheid herdenken een groep Friezen ieder jaar bij de gedenksteen te Warns. Nu moeten de lezers mij goed begrijpen. Het gaat hier niet tegen de Hollanders. Deze herdenkingsdag is enkel een zich bezinnen op het Fries eigene om dat te bewaren en trouw te blijven.

Welnu daar toog mijn vriend De Jong dan ook dit jaar weer heen. Het

was een prachtige, stralende nazomerse dag. Kennissen zeiden: "Rijd maar met ons mee. Maar dat leek De Jong naar niets. Op zulk een prachtige dag door Friesland rijden in een auto! Neen, hij ging op de fiets, ook al was het dan ook een 50 km. Hij wilde genieten van al het schoons, dat Friesland op zulk een dag de mens biedt. Dat is De Jong.

Enige jaren geleden ontviel hem zijn vrouw, na een jarenlang ziekbed.

Toen rijpte bij De Jong het plan zijn zoons, die naar Amerika waren geëmigreerd, op te zoeken. Maar hij kon geen Engels. Welaan, hij volgde een cursus en radiolessen en toen hij meende voldoende de taal te kennen heeft hij zijn reizen gemaakt.

De Jong woont nu bij een dochter in. Als hij 's avonds van zijn werk thuis komt, wacht hem in de huiskamer zijn schrijfbureau. Daar gaat hij dan aan zitten en laat zijn fantasie de vrije loop en geeft daaraan gestalte op het papier. Om er daardoor wat bij te verdienen? O, neen! Daar verwacht hij niet veel van. Een 'eigenierde' boer, iemand dus, die zelf een boerderij en land bezit, zei eens tegen De Jong: "Ik kan beter een boek voor een dubbeltje uit de bibliotheek lenen, dan er grof geld voor te betalen". 'Neen', zegt De Jong, "als men plezier in 't schrijven heeft, loont het zich immers al meer dan genoeg."

En zo had ik een blijmoedig en innerlijk rijk mens ontmoet, die hoopt nog enige jaren in vreugde zijn arbeid te kunnen doen en nog veel plezier te beleven van zijn bureau en pen.

Dat uurtje met De Jong aan de koffiemaaltijd in "Doelen" te Bolsward was wel het mooiste en rijkste voor mij op die 13de oktober 1961, de dag van de uitreiking van de Gysbert Japicxpriis.

A. Vleer.

Familieberichten.

Overgenomen uit "Alkmaarse Courant" van 28 oktober 1961.

GEREFORMEERD JEUGDHUIS IN STALPAERTSTRAAT GEOPEND

"MERELO" VOORZIET IN BEHOEFTE

l k m a a r. - Onder zeer grote belangstelling is gisteravond het gereformeerde jeugdhuis "Merelo" aan de Stalpaertstraat in gebruik genomen. De officiële opening werd verricht door de oudvoorzitter van de Gereformeerde Jeugdcentrale, de heer H. Nijdam, die in korte trekken de totstandkoming van het jeugdhuis schetste.

Alvorens de heer Nijdam het jeugdhuis voor geopend verklaarde onthulde hij een kruis dat was vervaardigd door de heer J. Huisman. De naam "Merelo" zo werd aan het eind van de avond onthuld, is afgeleid van de namen van de drie predikanten, Von Meijenfeldt-Reen-Van Loenen.

De heer Nijdam memoreerde dat er een periode van teruggang is geweest in het jeugdwerk. Er was gebrek aan een vergaderruimte, het oude verblijf was kil en ongezellig. De jeugd van heden heeft andere behoeften. Het plan om het oude gebouw op te knappen heeft men laten varen, toen een jaar geleden van het Centraal Ziekenhuis een Zweedse barak kon worden overgenomen. Om de barak te kopen was voldoende geld aanwezig, doch het verplaatsen is mogelijk geworden door een geldlening van de gemeente Alkmaar. Jongeren en ouderen hebben tenslotte in een innige samenwerking van deze barak een jeugdgebouw gemaakt dat volledig in de behoeften voorziet. De dank voor dit alles komt aan God toe, aldus de heer Nijdam, die ons allen gedreven heeft tot dit werk, uit liefde voor de kerk. De oud-voorzitter van de Gereformeerde Jeugdcentrale de heer H. Nijdam werd aan het slot van de avond gehuldigd voor het vele werk dat hij voor de jeugd heeft gedaan. Hem werd een tweetal boekwerken aangeboden, namens het oude en nieuwe bestuur. Mevrouw Nijdam deelde in de hulde van haar man, zij ontving een fraai bloemstuk.

Wij vieren het Kerstfeest samen!

Van een van mijn zoons, die op de grote vaart is, ontving ik vandaag een brief. Hij hoopt begin December thuis te komen en zal dan vermoedelijk 28 December weer vertrekken. En als een juichkreet komt er dan achter: "Dan ben ik de Kerstdagen thuis!"

Mijn jongste dochter werkt in Brussel. Zij schreef verleden week "Met Kerstfeest wil ik thuis zijn. Zonodig per vliegtuig".

En wij als ouders lezen het met genoegen. Want al weten we nu reeds, dat het vrijwel zeker is, dat niet alle zeven met de Kerst thuis kunnen zijn, des te meer wordt de aanwezigheid van de anderen op prijs gesteld. Want het Kerstfeest is zo'n echt familiefeest.

Zoals het bij ons is, zo zal het ook bij U zijn. De kinderen komen naar huis, aan de ouders de taak er voor te zorgen, dat zij een werkelijk thuis vinden.

O val mij nu niet in de rede met Uw opmerking, dat de eigenlijke betekenis van het kerstfeest toch veel hoger ligt. U hebt volkomen

gelijk, maar zou ik naast het hoogste ook niet het goede mogen waarden?

Onwillekeurig denk ik aan het voorbeeld, dat ons Koninklijk gezin hierbij geeft. Prins Bernhard lezend het Kerstevangelie en daarna in blijde eenstemmigheid samen het Kerstfeest vierend. Is het geen schone demonstratie van de geboorte van het Kind van Bethlehem, gekomen voor alle mensen, zonder onderscheid. Voor arme herders evengoed als voor rijke wijzen uit het Oosten.

Vormt daar in Bethlehem ook een gezin, een jong gezin, niet het middelpunt. Jozef en Maria met de pasgeboren Jezus.

En treedt ook Jezus zelf later, groot geworden, niet gaarne binnen de kring van een gelukkig gezin. Dacht U, dat Hij Lazarus, Maria en Martha alleen maar bezocht om zwaar theologische disputen te voeren? Ongetwijfeld heeft Hij daar genoten van de rustige tevredenheid in de gezinskring van goede vrienden.

Werkelijk de invloed van het gezinsverband kan moeilijk overschat worden. Het is wel zeker, dat heel wat jeugdproblemen teruggebracht kunnen worden tot gezinsproblemen, dat tal van nozems ontstonden omdat het gezinsverband onzuiver was.

Daarom ben ik blij, wanneer het mogelijk is om Kerstfeest te vieren tezamen met vershillende kinderen in gezinsverband. Dat wens ik U ook toe.

Natuurlijk, de omstandigheden zijn niet gelijk. Er zijn gezinnen, waar de kleintjes om de kerstboom staan. Waar zij zingen en naar vaders of moeders vertelling luisteren. Er zijn gezinnen, waar de tieners de pick-up laten draaien, misschien wel om hun ontroering te verbergen voor het ernstige woord van vader of de gevoelige opmerking van moeder. Mogelijk zijn er ook volwassen mannen en vrouwen teruggegaan naar het huis van de grootouders om met drie geslachten kerstfeest te vieren.

Kerstfeest het feest der gemeenschap.

Maar mogen we nu naast het gezinsverband ook het familie-verband even laten spreken?

Het kan zijn, dat er ook eenzamen onder ons zijn, die geen gezin hebben, waarop zij kunnen terugvallen.

Laten we onze kring dan voor hen openstellen, om zo onze eenheid in Nijdamstra, waarvan ons familie-lied zingt, ook met Kerstfeest te beleven.

Alkmaar.

H. Nijdam Lzn.

De steen aan de Vuursche.

Wie zijn vakantie in het schone Baarn doorbrengt, zal zich opmaken om het schilderachtige De Vuursche en haar steen een bezoek te brengen.

Dit reusachtige stenen gevaarte van $2\frac{1}{4}$ m. lang en ruim $1\frac{1}{2}$ m. breed, rustende op vier wel kleinere, maar toch geen kleine stenen, ligt daar voor het druk bezochte hotel als een stomme getuige van lang vervlogen eeuwen.

Tot hoeveel vragen geeft het niet aanleiding, waarop het antwoord schuldig blijft. Geen beeltenis, geen letter, niets kan ons enige aanwijzing van herkomst, ouderdom of doel geven en mocht het al eenmaal in het grijs verleden dergelijke tekens gedragen hebben, dan heeft de tand des tijds die na zoveel eeuwen spoorloos doen verdwijnen.

Dank zij de ijverige nasporingen, waaraan de wetenschap dergelijke stenen gevaarten heeft onderworpen is het mogelijk een zeer klein tipje van de sluier der geheimzinnigheid op te lichten, welke deze reuzenstein en vele zijner natuurgelijken bedekt. Immers, het is bekend, dat dit gevaarte zich niet tot de Vuursche beperkt. Men vindt ze over een groot deel der oude wereld verspreid. In ons land kent Drente ze als Hunnebedden, terwijl Friesland's zuidwesthoek Gaasterland er ook nog een bezit. Door de aller-eerste bewoners van ons vaderland, wier naam en tijd van bewoning uitgewist zijn in het grote boek der geschiedenis zijn ze opgericht te midden of nabij hunne grafheuvels om er tevens hunne godsdienstplechtigheden te vieren.

Hunne moet afgeleid zijn van het Gotisch woord, te vinden in de bijbel Ulfilas dat offeren betekent. Hunnebed zou dus willen zeggen offerbed, offerplaats evenals Hunneberg, Hoenderberg betekent offerberg.

In ieder geval zijn deze stenen veel ouder dan de Hunnen, waarmede men vaak deze gevaarten in verband brengt.

Dit is zeker, dat in historische tijden, het volk nog trouw bij deze stenen zijn heidense godsdienstplechtigheden hield. Verschillende kerkvergaderingen van 700 tot 800 namen dan ook besluiten om deze stenen met zand te bedekken, opdat ze het volk niet meer tot zich zouden trekken. Daaraan is het dan ook zeker toe te schrijven, dat de steen aan de Vuursche eerst in de vorige eeuw weer voor de dag gekomen is, nadat hij vóór de 10e eeuw tot offersteen gediend had. De Vuursche kan op hoge ouderdom bogen. In de nabijgelegen heide zijn belangrijke opgravingen gedaan.

Zo mag het kleine, maar schilderachtige De Vuursche zich beroemen in zijn steen een historische oudheid te bezitten, waarop geen ander hunnebed in ons land bogen kan.

Vacantie-indrukken van Terschelling (slot)

Er worden op Terschelling 3 talen gesproken. In 't Oosten - (Oosterend, Hoorn, Lies en half Formerum) spreekt men een dialect met kennelijk Friese inslag. De sprake van Midsland c.a. doet meer Hollands aan, hetgeen een erfenis zal zijn uit de tijd van de Hollandse hegemonie. -

(West-Terschelling tenslotte, dat mede als belangrijk vlootstation uit de gouden eeuw - 's lands invloed onderging, heeft een taal, die in onderscheiding met de beide andere, ook wordt geschreven. - Een kenner en literator is de prominente Terschellinger Gerrit Knop, die onder de titel: "Schylgeralân", in het Nederlands, een voortreffelijk werk geschreven heeft over z'n geliefde lântse, dat zeer oriënterend, de belangstellende, over veel en velerlei kan inlichten. Het dorp Westèr-Schelling heeft thans ruim 1800 inwoners en bezit een keur van fraaie moderne woningen. Beroemd is de prachtige baai, en de haven, die ligplaats biedt aan schepen van velerlei klasse en stijl, uit binnen- en buitenland.

Wat betreft de cultuur, met sterke binding aan de zee, zo wijst de eilander U met trots op de forse Willem-Barendsz-school, die de officieren levert voor onze koopvaardij.

Het Willem-Barendszhuis, dicht bij de haven, (met 't wachthûske en Wachthûsbankje) houdt mede de herinnering aan deze grote Terschellinger levendig. In Formerum Zuid - lang heeft er een oude Schellingerboerderij gestaan - zag de vermaarde stuurman het levenslicht. Z'n graf vond hij na de overwintering op Nova Zembla in de koude wateren der Noordelijke IJszee (20 juni 1596) " 't Wakend oog", 't museum, en de natuurkundige verzameling (flora en fauna van 't ciland en de zee) zijn de interessante bezienswaardigheden. Het beklimmen van de Brandaris is voor velen een belevenis. In het hoogseizoen ziet men ze dagelijks boven op de toren, die met de opstand 52 meter hoog is en die met z'n draaiende lenzen een vierarmige lichtbundel, ter sterkte van 'n 2 miljoen kaarsen, 60 mijl de zee overzwaait: 'n machtig en fascinerend schouwspel, m'n waarde lezer!

Onder de talrijke vaartuigen in de haven, nemen de vissersschepen van Urk of Harlingen een ruime plaats in, terwijl U ook dadelijk opvalt het vertrouwde beeld van de gomeerde reddingboot en dat van de statige zeesleper: De Oceaan. Maar boven alles uit, tronen de comfortabele boten van de rederij Doeksen, waaronder het vlaggeschip de "Friesland". Vooral op de zaterdagen van het seizoen, voeren ze duizenden badgasten af en aan. " 't Bootkijken", is dan ook voor eilander en toerist, een geliefkoosde bezigheid. En 't is geen overbodige luxe, wanneer dan de politie te paard, wat regelend en ordenend optreedt bij aankomst en vertrek. 'n Werkelijk gezellig tafereel.

Sinds m'n eerste kennismaking met Terschelling, februari 1931, (op een schoolreis was ik er reeds eerder eventjes geweest) is de welvaart zichtbaar toegenomen. Het is nu 'n "Klein-Zwitserland" geworden, al ligt 't dan niet temidden der landen, maar in de zee. Behalve de hotels, waaronder het hypermoderne Victoria Hotel aan de Dellewal te West, biedt bijna ieder huis in de dorpen en gehuchten, logies aan vreemdelingen. Bovendien is men bezig met de bouw van een hotel aan de landzijde in het bos, bij het dorp, dat een der grootste van West-Europa genoemd wordt. - ...

Enkele honderden (kleine agrariërs, voor 't merendeel) vertegenwoordigen er onze boerenstand - en hun melkfabriek te Formerum bezorgt de badgasten wat ze begeren.

Het onderwijs op Terschelling staat op een vrij hoog peil. Het intellect van de gemiddelde eilander, (Terschellinger althans) ligt boven het plattelandsgemiddelde. Er is in Midsland een bloeiende U.L.O.school en een Huishoudschool, beide met uitstekende reputatie. In Lies staat de kleine lagere Landbouwschool. Sommige beter gesitueerden laten hun kinderen studeren aan de vaste wal en de meesten humer bekleden elders in Nederland leidende functies.

Bij de jongeren neemt over 't algemeen, de interesse voor 't boer-zijn af, terwijl anderzijds menig oud-kapitein, tot dit bij uitstek vaderlandse beroep terugkeert.

Op godsdienstig gebied vormt Terschelling helaas geen uitblinker. De diepte ontbreekt. In Hoorn is nu de evangelisatie, die ik enkele jaren als voorganger gediend heb, geïncorporeerd in de Herv. Kerk ter plaatse. Evangelist Biemond en Ds. Scheepstra verzorgen gezamenlijk de diensten.

De naam "Noormannenkerk" voor het oude bedehuis te Hoorn, lijkt mij te indrukwekkend echter. Het is na 1200 gebouwd, dus toch wel oud en daarom ook dringend aan restauratie toe, die ook finantiëel mede door de bijdragen der toeristen wordt voorbereid.

En o ja . . de fólklore. Die is vertegenwoordigd in de oude "jak-kemensen", (een steeds kleiner worden getal) in de volksdansen, en de "Sunderums" of Sinterklazen. Onherkenbaar uitgedost, opereren ze op de weg en ook binnenshuis, vervaarlijk rammelend met zware kettingen. 't Is het vrouwvolk geraden, dan binnen te blijven. Onheilspellend breken de stoten op de horens, de stilte van de avond. . . . Deze gebruiken duiken diep in de historie terug en houden verband met de heidense zeden der voorouders en met hun geloof aan geesten etc.

Ter ere van de toeristen rijdt men nog wel eens in tentwagens over het eiland, druk zingende en "borrels" drinkende. Maar evenals 't"buorrebieer" zijn deze verschijnselen sporadisch en . . .
(est niet reëel meer.

Ik wil dit artikeltje niet besluiten, alvorens nog even 't natuurreservaat:"De Bosplaat" genoemd te hebben. Wat de lengte betreft beslaat het ongeveer de helft van het eiland (± 15 km) 't voorste deel "De Grie", dient als weide nog voor 't jongvee. In dit gebied zijn een 4-tal kooien, waar men wilde eenden, talingen, smienten en pijlstaarten verschalkt. De meest oostelijke is de beste, wijl daar de rust heerst die vooral in de laatste decenia vaak wordt verstoord. . . Och waar in ons vaderland is ze nog sereen te noemen?

In 't gebied van de kopjes: eerste, tweede en derde "duintje", broedende meeuwen: de statige mantelmeeuw, de sierlijke zilvermeeuw, de drukke "kok" en het stille sterntje. In de broedtijd juni - half juli, is er bewaking.

Het meeuwendorado wordt gedeeld met de konijntjes, die in behoorlijk aantal aanwezig zijn, maar zwaar vervolgd worden. Jaarlijks worden de jachtterreinen verpacht. Daar broedt ook de kleurige bergeend, terwijl men er de blauwe kiekendief kan zien jagen op prooi. Als 'k die zo zie zoeken en rijzen en dalen en ijlen en
(over "stilstaan", dan denk ik: jij verdient je kost wel ook!

Tsjonge wat een volharding houdt die vogel er op na!

't Behoeft geen betoog dat een tocht over de Bosplaat, tot de meest enerverende attractiesbehoort, en meer genot biedt, dan het "jutten" langs 't overigens prachtige strand. Immers dat heeft een doel, en 't loopt meest op teleurstelling uit.

De tijden van de schoeners en de barken en de brikken zijn voorbij! . . . Dat is geschiedenis geworden. Ja . . 't is een sportief genot, te trekken over de horsten en door de slenken . . en zo te bereiken:"Het Amelander Gat". Want daar moet je eigenlijk eens geweest zijn, als je over Terschelling iets schrijven of zeggen wilt.

Velen bezoeken dit rustieke oord echter per tentwagen, in de "op 'e riidwein".
Maar dan is men gebonden aan de afspraak: gunstig of ongunstig weer.

Een aangename ervaring is ook voor de vacantieganger, het ontwaken, in de vroege dageraad, van de vogels op het wad.
Wie dat eenmaal gehoord heeft, zal 't blijvend in zijn herinnering bewaren.

Meeuw, scholekster, brandgans, tureluur . . . hoe toegewijd doen ze mee in dit machtig concert, waar de Rotgans de toon aangeeft. . . .

Lezer: Er zou nog véél te schrijven zijn, over bos en duin, over strand en weiden, over de stijl der boerderijen en 't leven en beweeg der mensen. Maar ik eindig mijn ontboezeming over dit prachtige landje in de Noordzee, met een citaat uit de Hymne van Psalm acht:

"Als ik aanzie het werk Uwer vingeren,
het gevogelte des Hemels en de vissen der zee,
o Here, onze Here , hoe heerlijk is Uw Naam
op de ganse aarde.

Valthe
november 1961.

"W. Wijnia.